

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Πού και πώς>Έξοδα

Έξοδα

Ισπανία

Στην παρούσα ιστοσελίδα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στην Ισπανία.

Οικογενειακό δίκαιο – διαζύγιο

Οικογενειακό δίκαιο - επιμέλεια

Οικογενειακό δίκαιο - διατροφή

Εμπορικό δίκαιο - συμβάσεις

Εμπορικό δίκαιο - ευθύνη

Κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

- Δικηγόροι (Abogados)

Στην Ισπανία υπάρχει μία και μόνη κατηγορία δικηγόρων οι οποίοι, εφόσον εγγραφούν στον δικηγορικό σύλλογο, έχουν δικαίωμα παρέμβασης σε κάθε είδους διαδικασία ενώπιον κάθε είδους δικαστηρίου.

Οι δικηγόροι ορίζουν τις αμοιβές τους σύμφωνα με «κατευθυντήριες γραμμές» τις οποίες εκδίδουν οι κατά τόπους δικηγορικοί σύλλογοι. Οι κατευθυντήριες γραμμές υιοθετούν κάποια γενικά κριτήρια όπως η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η αναλογικότητα κ.λπ., και τηρούνται από όλους κατά τον υπολογισμό των αμοιβών τους.

Από την άλλη πλευρά, οι αμοιβές διαφέρουν πάντα ανάλογα με τον βαθμό δικαιοδοσίας στον οποίο δικάζεται η υπόθεση.

- Πάγια έξοδα

- Πάγια έξοδα σε αστικές διαδικασίες

- Πάγια έξοδα των διαδικιών σε αστικές διαδικασίες

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 241.1º του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Ley de Enjuiciamiento Civil) αναφέρεται ρητά ότι οι αμοιβές δικηγόρου και δικαστικού πληρεξούσιου (procurador), εφόσον η εκπροσώπηση είναι υποχρεωτική, είναι στοιχείο που περιλαμβάνεται στον υπολογισμό των εξόδων.

Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ορίζει ότι οι αμοιβές των δικηγόρων υπόκεινται στους κανόνες του επαγγελματικού τους συλλόγου.

Στάδιο της αστικής διαδικασίας στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα των διαδικιών

Ο πελάτης υποχρεούται πάντα να καταβάλει την αμοιβή του δικηγόρου του και του δικαστικού πληρεξούσιου του. Γνωρίζει εξαρχής το ύψος της αμοιβής, αν και το ακριβές ποσό γίνεται γνωστό μετά το πέρας της διαδικασίας. Ο δικηγόρος και ο δικαστικός πληρεξούσιος έχει δικαίωμα να προσφύγει κατά του πελάτη του, και μάλιστα με προνομιακές διαδικασίες, για τη χρηματοδότηση της δαπάνης του (κατά τη διάρκεια της διαδικασίας) ή την εξόφληση της αμοιβής του (μετά το πέρας της).

Στην πράξη, αυτό που συμβαίνει συνήθως είναι ότι ο πελάτης πληρώνει μια προκαταβολή στην αρχή και στη συνέχεια αναμένει την απόφαση του δικαστηρίου σχετικά με την επιδίκαση των εξόδων. Εάν καταδικαστεί ο αντίδικος στην καταβολή των δικαστικών εξόδων, ο δικηγόρος (Abogado) και ο δικαστικός πληρεξούσιος (Procurador) υποβάλλουν τα τιμολόγια τους στο δικαστήριο και, εφόσον εγκριθούν, εξοφλούνται από τον αντίδικο.

Ο νόμος 10/2012 θέσπισε υποχρέωση καταβολής δικαστικού τέλους.

¿Τι είναι το δικαστικό τέλος;

Πρόκειται για κρατικό φόρο, τον οποίο πρέπει να καταβάλλουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις φυσικά πρόσωπα, προκειμένου να προσφύγουν στα δικαστήρια και να κάνουν χρήση της δημόσιας υπηρεσίας απονομής της δικαιοσύνης. Η διαχείριση του συγκεκριμένου φόρου έχει ανατεθεί νόμιμα στο Υπουργείο Οικονομικών και Δημόσιας Διοίκησης (Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas). Η δυνατότητα απαίτησης της καταβολής των συγκεκριμένων τελών τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2003 και ρυθμίζεται επί του παρόντος από τον νόμο 10/2012 της 20ής Νοεμβρίου για τη ρύθμιση συγκεκριμένων τελών στον τομέα της απονομής της δικαιοσύνης και του εθνικού ιδρύματος τοξικολογίας και ιατροδικαστικής (Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses). Ο εν λόγω νόμος τροποποιήθηκε δύο φορές: την πρώτη με το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 3/2013 της 22ας Φεβρουαρίου και τη δεύτερη με το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/2015 της 27ης Φεβρουαρίου. Η πιο σημαντική καινοτομία της δεύτερης τροποποίησης ήταν η κατάργηση του δικαστικού τέλους για τα φυσικά πρόσωπα για όλα τα δικαστήρια και τις διαδικασίες, καθώς από την έναρξη ισχύος του νόμου του 2012 έπρεπε να το καταβάλουν και τα φυσικά πρόσωπα.

Περιπτώσεις στις οποίες η καταβολή του τέλους είναι υποχρεωτική (φορολογητέα πράξη)

Το άρθρο 1 του νόμου 10/2012 ορίζει ότι το τέλος για την εκδίκαση αστικών και διοικητικών υποθέσεων, υποθέσεων εργατικού δικαίου και κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί κρατικό τέλος και είναι απαιτητό καθ' όμοιο τρόπο σε ολόκληρη την εθνική επικράτεια στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον εν λόγω νόμο, με την επιφύλαξη των τελών και άλλων φόρων που μπορούν να απαιτήσουν οι αυτόνομες κοινότητες στο πλαίσιο της άσκησης των αντίστοιχων οικονομικών αρμοδιοτήτων τους, οι οποίες δεν μπορούν να φορολογούν τις ίδιες φορολογητέες πράξεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, το τέλος επιβάλλεται για την άσκηση της εξουσίας των δικαστηρίων κατόπιν άσκησης των ακόλουθων ενδίκων βοηθημάτων:

Άσκηση αγωγής σε κάθε είδους αναγνωριστική αγωγή και αγωγή εκτέλεσης εξωδικαστικών εκτελεστών τίτλων σε αστικές υποθέσεις, άσκηση ανταγωγής και αρχική αίτηση διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής και ευρωπαϊκής διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής

Αίτηση αναγκαστικής κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης και παρεμπόδιουσα αγωγή σε πτωχευτικές διαδικασίες

Άσκηση διοικητικής προσφυγής

Άσκηση έκτακτης προσφυγής λόγω οικονομικής παράβασης σε αστικές υποθέσεις

Άσκηση έφεσης και αναίρεσης σε αστικές και διοικητικές υποθέσεις

Άσκηση έφεσης και αναίρεσης σε υποθέσεις εργατικών διαφορών

Ανακοπή κατά της εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων.

¿Ποιος υποχρεούται να καταβάλει το δικαστικό τέλος;

Το άρθρο 3 ορίζει ότι υπόχρεος για την καταβολή του τέλους είναι όποιος κινεί την ένδικη διαδικασία και προβαίνει στη διενέργεια της βαρυνόμενης με το τέλος πράξης.

Για τους σκοπούς της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι υφίσταται μία και μόνη φορολογητέα πράξη όταν στο δικόγραφο της προσφυγής που αποτελεί τη φορολογητέα πράξη σωρευούνται διάφορες κύριες αγωγές, οι οποίες δεν απορρέουν από το ίδιο δικόγραφο. Στην περίπτωση αυτή, για τον υπολογισμό του ποσού του τέλους αθροίζονται τα ποσά όλων των σωρευμένων αγωγών.

Το τέλος μπορεί να καταβληθεί από τον δικαστικό εκπρόσωπο ή τον δικηγόρο εξ ονόματος και για λογαριασμό του υποχρέου, ιδίως όταν ο τελευταίος δεν διαμένει στην Ισπανία και χωρίς να απαιτείται να εξασφαλίσει ο υπόχρεος αριθμό φορολογικού μητρώου πριν από την αυτοπεραίωση. Ο δικαστικός πληρεξούσιος (procurador) ή ο δικηγόρος δεν υπέχουν φορολογική υποχρέωση για τη συγκεκριμένη καταβολή.

Περιπτώσεις απαλλαγής:

Αντικειμενικές απαλλαγές:

Άσκηση αγωγής και μεταγενέστερων ενδίκων μέσων όταν πρόκειται για τις διαδικασίες που θεσπίζονται ειδικά για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών, όπως διαδικασίες κατά ενεργειών των εφορευτικών επιτροπών.

Αίτηση εθελούσιας κήρυξης σε κατάσταση πτώχευσης υποβληθείσα από τον οφειλέτη.

Υποβολή της αρχικής αίτησης της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής και της αίτησης επ' ακροατηρίου συζήτησης απαίτησης ποσού, όταν το ποσό των αιτήσεων δεν υπερβαίνει τα δύο χιλιάδες ευρώ. Η συγκεκριμένη απαλλαγή δεν ισχύει όταν στις ως άνω διαδικασίες η ασκούμενη αξίωση βασίζεται σε έγγραφο το οποίο έχει χαρακτήρα εξωδικαστικού εκτελεστού τίτλου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 517 του νόμου 1/2000, της 7ης Ιανουαρίου 2000, περί πολιτικής δικονομίας.

Άσκηση διοικητικής προσφυγής σε περιπτώσεις σιωπηρής διοικητικής άρνησης ή αδράνειας της διοίκησης.

Άσκηση αγωγής εκτέλεσης διαιτητικής απόφασης των επιτροπών διαιτησίας σε καταναλωτικές διαφορές (Juntas Arbitrales de Consumo).

Αγωγές οι οποίες ασκούνται από τον σύνδικο πτώχευσης προς όφελος της πτωχευτικής περιουσίας και κατόπιν έγκρισης του Εμποροδικείου (Juez de lo Mercantil).

Διαδικασίες δικαστικής κατανομής περιουσίας, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες ασκείται ανακοπή ή υπάρχει διαφωνία όσον αφορά τη συμπερίληψη ή μη περιουσιακών στοιχείων, το δε τέλος της επ' ακροατηρίου συζήτησης καταβάλλεται από τον ανακόπτοντα για το ποσό που αμφισβητείται ή εκείνο που προκύπτει από την αμφισβήτηση του εγγράφου κατανομής της κληρονομίας, και σε περίπτωση ανακοπής από περισσότερα πρόσωπα το τέλος επιμερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το μερίδιό τους.

Υποκειμενικές απαλλαγές:

Φυσικά πρόσωπα:

Τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει αναγνωριστεί το δικαίωμα στη δωρεάν νομική συνδρομή, τα οποία και φέρουν το βάρος της απόδειξης ότι πληρούν τις προϋποθέσεις από τις οποίες ο νόμος εξαρτά την παροχή της

Η εισαγγελική αρχή (Ministerio Fiscal)

Η γενική διοίκηση του κράτους (Administración General del Estado), οι διοικήσεις των αυτόνομων κοινοτήτων, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι δημόσιοι οργανισμοί που εξαρτώνται από όλες τις προαναφερθείσες αρχές

Το Κοινοβούλιο (Cortes Generales) και οι νομοθετικές συνελεύσεις (Asambleas Legislativas) των αυτόνομων κοινοτήτων.

Πάγια έξοδα σε ποινικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε ποινικές διαδικασίες

Το θέμα ρυθμίζεται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Ley de Enjuiciamiento Criminal).

Κατοχυρώνεται για κάθε κατηγορούμενο για ποινικό αδίκημα ή άσκηση του δικαιώματος υπεράσπισης στη διάρκεια της διαδικασίας, ανεξαρτήτως βαθμού, απ' ης στιγμής του κοινοποιείται κατηγορία, είτε τελεί υπό κράτηση ή υπό άλλο περιοριστικό μέτρο είτε δέχεται τη διεξαγωγή της δίκης, ενώ λαμβάνει πληροφορίες για το δικαίωμά του στην υπεράσπιση.

Για την άσκηση του δικαιώματος υπεράσπισης, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να εκπροσωπηθεί από δικαστικό πληρεξούσιο (Procurador) και να αναθέσει την υπεράσπισή του σε δικηγόρο. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν ορίσει δικηγόρο και δικαστικό πληρεξούσιο (Procurador) και δεν υποβάλει σχετικό αίτημα και, σε κάθε περίπτωση, εφόσον δεν διαθέτει τη δικαιοπρακτική ικανότητα να το πράξει, τότε τα ανωτέρω πρόσωπα ορίζονται από το δικαστήριο.

Όλοι οι διάδικοι, εφόσον δεν τους έχει αναγνωρισθεί το ευεργέτημα της πενίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν τις αμοιβές των δικαστικών πληρεξούσιων που τους εκπροσωπούν, τις αμοιβές των δικηγόρων που έχουν αναλάβει την υπεράσπισή τους, τις αμοιβές των εμπειρογνομόνων οι οποίοι γνωμοδοτούν κατόπιν αιτήματός τους, καθώς και τις αποζημιώσεις των μαρτύρων που καλούν, υπό τον όρο οι εμπειρογνώμονες και οι μάρτυρες, μετά την κατάθεσή τους, να έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα το οποίο έχει γίνει δεκτό από τον δικαστή ή το δικαστήριο.

Δεν έχουν την υποχρέωση να καταβάλλουν τα λοιπά έξοδα της διαδικασίας, ούτε στη διάρκεια της ούτε μετά το πέρας της, παρά μόνον εφόσον τους επιδικαστούν από το δικαστήριο.

Ο δικαστικός πληρεξούσιος (Procurador) που δέχεται να αναλάβει την εκπροσώπηση διαδίκου υποχρεούται να καταβάλει την αμοιβή του δικηγόρου που παρίσταται στο δικαστήριο για τον πελάτη του.

Οι διάδικοι στους οποίους χορηγείται το ευεργέτημα της πενίας μπορούν να ορίσουν δικηγόρο και δικαστικό πληρεξούσιο (Procurador) στο δικαστήριο της επιλογής τους. Στην περίπτωση αυτή, ωστόσο, υποχρεούνται να καταβάλλουν τις αμοιβές τους, ωσάν να μην δικαιούνταν το ευεργέτημα της πενίας, εκτός εάν οι εν λόγω επαγγελματίες παραιτηθούν από την αξίωση είσπραξης αμοιβής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 του νόμου περί νομικής συνδρομής (Ley de Asistencia Jurídica Gratuita).

- Στάδιο της ποινικής διαδικασίας στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα των διαδίκων

Ο πελάτης υποχρεούται πάντα να εξοφλεί τα τιμολόγια που εκδίδονται για δικηγορική αμοιβή μετά το πέρας της διαδικασίας. Δεν υποχρεούται να δώσει προκαταβολή όταν ο δικηγόρος και ο αντίκλητος (Procurador) ορίζονται από το δικαστήριο, διότι συνήθως συντρέχει χορήγηση του ευεργετήματος της πενίας. Επισημαίνεται η πιο γενικευμένη προσφυγή στις υπηρεσίες αυτεπάγγελα διορισμένου δικηγόρου. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον αναγνωριστεί στον πελάτη το ευεργέτημα της πενίας, δεν υποχρεούται να εξοφλήσει την αμοιβή του δικηγόρου. Την υποχρέωση αυτή αναλαμβάνει το Δημόσιο, εκτός εάν εντός της επόμενης τριετίας βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση του πελάτη (κατά κανόνα, ο πελάτης ουδέποτε πληρώνει).

- Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται από τους νομικούς εκπροσώπους

- Δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων

Ο δικαστικός πληρεξούσιος (Procurador) που εκπροσωπεί τον διάδικο υποχρεούται να τον ενημερώνει για κάθε ενέργεια στην οποία προβαίνει.

Τόσο ο δικηγόρος όσο και ο δικαστικός πληρεξούσιος (Procurador) υποχρεούνται να ενημερώνουν τον πελάτη τους σάκις αυτό απαιτείται.

Έξοδα

¿Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα στην Ισπανία;

Δεν υπάρχει ειδικός δικτυακός τόπος στον οποίο παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στην Ισπανία. Υπάρχουν, ωστόσο, δικτυακοί τόποι όπως αυτοί των κατά τόπους δικηγορικών συλλόγων οι οποίοι παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις αμοιβές των μελών τους.

¿Σε ποιες γλώσσες μπορώ να πάρω πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα στην Ισπανία;

Οι πληροφορίες συνήθως παρέχονται στην ισπανική γλώσσα. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν πληροφορίες και στις επίσημες γλώσσες των αυτόνομων κοινοτήτων.

Επιπλέον, κάποιοι δικτυακοί τόποι παρέχουν ορισμένες πληροφορίες στην αγγλική γλώσσα.

- Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση;

Το μητρώο διαμεσολαβητών και κέντρων διαμεσολάβησης έχει δημόσιο χαρακτήρα και ενημερωτικούς σκοπούς. Αποτελεί ηλεκτρονική βάση δεδομένων με δωρεάν πρόσβαση μέσω του ιστοτόπου του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Αποστολή του είναι να διευκολύνει τους πολίτες που επιθυμούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για την εξεύρεση λύσεων σε διαφορές κάνοντας γνωστά τους επαγγελματίες διαμεσολαβητές και τα κέντρα διαμεσολάβησης.

Πρόσβαση στις μηχανές αναζήτησης

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

Διαμεσολάβηση

Ως διαμεσολάβηση νοείται κάθε μέσο για την εξεύρεση λύσης σε μια διαφορά, όπως και να ονομάζεται, με το οποίο δύο ή παραπάνω μέρη προσπαθούν οικειοθελώς να καταλήξουν μόνο τους σε συμφωνία με τη βοήθεια διαμεσολαβητή.

Διαμεσολαβητής

Διαμεσολαβητές μπορούν να είναι φυσικά πρόσωπα που απολαμβάνουν πλήρως τα πολιτικά τους δικαιώματα, εφόσον δεν τους το απαγορεύει η νομοθεσία στην οποία υπόκεινται κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους.

Τα νομικά πρόσωπα που προσφέρουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης, είτε πρόκειται για επαγγελματικές εταιρείες είτε για οποιαδήποτε άλλη εταιρεία προβλεπόμενη από τον νόμο, πρέπει να ορίσουν φυσικό πρόσωπο το οποίο να πληροί τις προβλεπόμενες από τον νόμο προϋποθέσεις.

Απαιτήσεις για την άσκηση καθηκόντων διαμεσολαβητή

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να διαθέτει επίσημο δίπλωμα πανεπιστημίου ή ανώτερης επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και ειδική κατάρτιση για την άσκηση καθηκόντων διαμεσολαβητή, την οποία αποκτά με την παρακολούθηση ενός ή περισσότερων ειδικών κύκλων μαθημάτων που διδάσκονται από κατάλληλα διαπιστευμένα ιδρύματα. Τα προσόντα αυτά ισχύουν για την άσκηση της δραστηριότητας του διαμεσολαβητή οπουδήποτε στην εθνική επικράτεια.

Ο διαμεσολαβητής πρέπει να συνάψει ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή να παρέχει ισοδύναμη εγγύηση κάλυψης της αστικής ευθύνης που προκύπτει από τη δραστηριότητά του στις διαφορές στις οποίες εμπλέκεται.

Διαμεσολαβητής αφερεγγυότητας (mediador concursal)

Πρόκειται για φυσικό πρόσωπο το οποίο, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τους διαμεσολαβητές και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από το άρθρο 27 παράγραφος 1 του νόμου περί αφερεγγυότητας για τους διαχειριστές αφερεγγυότητας, μπορεί να διοριστεί υπό την ιδιότητα αυτή από συμβολαιογράφους ή υποθηκοφύλακες επιχειρήσεων στο πλαίσιο του εξωδικαστικού διακανονισμού πληρωμών που προβλέπεται στον τίτλο Χ του νόμου 22 της 9ης Ιουλίου 2003 περί αφερεγγυότητας. Οι διαμεσολαβητές αφερεγγυότητας μπορούν επίσης να είναι νομικά πρόσωπα, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργούν σε διαμεσολάβηση αφερεγγυότητας μέσω φυσικού προσώπου το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

Κέντρο διαμεσολάβησης

Στα κέντρα διαμεσολάβησης περιλαμβάνονται δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς, ισπανικοί ή αλλοδαποί, και οργανισμοί δημοσίου δικαίου που έχουν ως στόχο την προώθηση της διαμεσολάβησης, τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαμεσολάβηση και τη διαχείρισή της, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού διαμεσολαβητών, και πρέπει να διασφαλίζουν τη διαφάνεια κατά τον εν λόγω διορισμό διαμεσολαβητών. Εάν στους σκοπούς τους περιλαμβάνεται και η διαιτησία, λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν τον διαχωρισμό μεταξύ των δύο δραστηριοτήτων.

Το κέντρο διαμεσολάβησης δεν μπορεί να παρέχει απευθείας την υπηρεσία διαμεσολάβησης ούτε μπορεί να υπερβαίνει τα καθήκοντά του σε αυτή, όπως αυτά καθορίζονται από τον νομοθέτη.

- Φόρος προστιθέμενης αξίας

¿Πού μπορώ να βρω τις σχετικές πληροφορίες;

Οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται από την ισπανική φορολογική υπηρεσία στον [δικτυακό τόπο](#) της.

¿Ποιος είναι ο ισχύων συντελεστής ΦΠΑ;

Οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται από τη φορολογική αρχή της Ισπανίας στον [δικτυακό τόπο](#) της.

- Νομική συνδρομή

- Ορισμός

Σύμφωνα με το άρθρο 119 του ισπανικού Συντάγματος, η νομική συνδρομή (ή «ευεργέτημα της πενίας») είναι μια διαδικασία μέσω της οποίας αναγνωρίζεται σε πολίτες, οι οποίοι αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα, μια σειρά ευεργετημάτων, τα οποία συνίστανται κυρίως στην απαλλαγή από την καταβολή αμοιβής δικηγόρου και δικαστικού πληρεξούσιου, αμοιβών εμπειρογνομόνων, εγγυήσεων κ.λπ.

Η αναγνώριση του ανωτέρω δικαιώματος συνεπάγεται, σε γενικές γραμμές, τα εξής ευεργετήματα:

Δωρεάν νομικές συμβουλές και νομική καθοδήγηση πριν από την κίνηση της διαδικασίας.

Νομική συνδρομή σε συλληφθέντα ή κρατούμενο.

Δωρεάν υπεράσπιση από δικηγόρο και εκπροσώπηση από δικαστικό πληρεξούσιο (Procurador) στη διάρκεια της διαδικασίας.

Δωρεάν καταχώρηση αναγγελιών ή κλήσεων οι οποίες δημοσιεύονται υποχρεωτικά σε επίσημες εφημερίδες, στη διάρκεια της διαδικασίας.

Απαλλαγή από την καταβολή παραβόλων για την άσκηση ένδικων μέσων.

Απαλλαγή από αμοιβές εμπειρογνομόνων στη διάρκεια της διαδικασίας.

Δωρεάν χορήγηση αντιγράφων, μαρτυρικών καταθέσεων, θεωρημένων εγγράφων και πιστοποιητικών.

Έκπτωση 80 % στα δικαιώματα και τέλη για ορισμένες συμβολαιογραφικές πράξεις.

Έκπτωση 80 % στα τέλη για πράξεις σχετικές με το κτηματολόγιο και το μητρώο επιχειρήσεων.

Στα ανωτέρω δικαιώματα έχουν προστεθεί αποκλειστικά και μόνο για τις διασυνοριακές διαφορές (μετά τη μεταρρύθμιση του νόμου περί νομικής συνδρομής με τη θέσπιση του νόμου 16 της 18ης Ιουλίου 2005, με τον οποίον ο πρώτος προσαρμόστηκε στην οδηγία 2003/8/ΕΚ), τα ακόλουθα δικαιώματα:

υπηρεσίες διερμηνείας,

μετάφραση εγγράφων,

οδοιπορικά οσάκις είναι υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη παρουσία,

υπεράσπιση από δικηγόρο και εκπροσώπηση από δικαστικό πληρεξούσιο (Procurador), ακόμη και όταν αυτή δεν είναι υποχρεωτική, εάν το δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαδίκων.

- Ποιος δικαιούται νομική συνδρομή;

Γενικά, νομική συνδρομή δικαιούνται οι πολίτες που εμπλέκονται σε οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία ή προτίθενται να την κινήσουν και δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα προκειμένου να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» (IPREM) ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Για τα νομικά πρόσωπα, το φορολογητέο εισόδημα που υπόκειται στον φόρο εταιριών δεν πρέπει να υπερβαίνει το τριπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» σε ετήσια βάση.

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, συνεκτιμώνται και άλλες εξωτερικές ενδείξεις της πραγματικής οικονομικής δυνατότητας του αιτούντα.

Για τα φυσικά πρόσωπα προβλέπονται εξαιρέσεις λόγω αναπηρίας ή/και οικογενειακής κατάστασης, στο πλαίσιο των οποίων επιτρέπεται υπέρβαση των ανωτέρω ορίων εισοδήματος. (Επί του παρόντος, δυνάμει της πρόσθετης διάταξης 28 του νόμου περί γενικού κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2009, κατά τη διάρκεια του 2009 ο «δημόσιος δείκτης εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ανέρχεται σε 7.381,33 ευρώ ετησίως.)

Ειδικότερα, νομική συνδρομή δικαιούνται:

Οι Ισπανοί πολίτες, οι υπήκοοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι υπήκοοι τρίτων χωρών που κατοικούν στην Ισπανία, εφόσον αποδεικνύουν ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα προκειμένου να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

Οι διοικητικοί φορείς και οι κοινοί οργανισμοί κοινωνικής πρόνοιας.

Τα ακόλουθα νομικά πρόσωπα, εφόσον αποδεικνύουν ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα προκειμένου να προσφύγουν στη δικαιοσύνη: Ενώσεις κοινωφελούς σκοπού.

Ιδρύματα εγγεγραμμένα στο αντίστοιχο διοικητικό μητρώο.

Για υποθέσεις εργατικού δικαίου: οι εργαζόμενοι και οι δικαιούχοι παροχών από το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων.

Για υποθέσεις ποινικού δικαίου: δικαιούνται δωρεάν συνδρομή από δικηγόρο και αντίκλητο (Procurador) όλοι οι πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον αποδεικνύουν ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα προκειμένου να προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ακόμη και αν δεν κατοικούν νόμιμα στην ισπανική επικράτεια.

Για υποθέσεις διοικητικού δικαίου: οι υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι αποδεικνύουν ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα προκειμένου να προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ακόμη κι αν δεν κατοικούν νόμιμα στην ισπανική επικράτεια, δικαιούνται δωρεάν συνδρομή από δικηγόρο και αντίκλητο (Procurador) σε κάθε υπόθεση σχετική με αίτηση χορήγησης ασύλου και με τον νόμο περί αλλοδαπών (και στις προηγούμενες διοικητικές διαδικασίες).

- Πρόσθετες πληροφορίες

- Προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής

Φυσικά πρόσωπα

Το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων δεν πρέπει να υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Εφόσον τα έσοδα υπερβαίνουν το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» πλην όμως δεν υπερβαίνουν το τετραπλάσιο, η Επιτροπή Νομικής Συνδρομής δύναται να συνεκτιμήσει την οικογενειακή κατάσταση του αιτούντος (αριθμός τέκνων ή προστατευόμενων μελών, κατάσταση υγείας, αναπηρία, οικονομικές υποχρεώσεις, έξοδα που προκύπτουν από την κίνηση της διαδικασίας ή άλλες περιστάσεις) και, σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αιτών είναι πολύτεκνος ειδικής κατηγορίας, να του χορηγήσει κατ' εξαίρεση το ευεργέτημα της πενίας.

Ο διάδικος πρέπει να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του και συμφέροντά του.

Νομικά πρόσωπα

Πρέπει να είναι ενώσεις κοινωφελούς σκοπού ή ιδρύματα εγγεγραμμένα στο αντίστοιχο διοικητικό μητρώο.

Το φορολογητέο εισόδημα που υπόκειται στο φόρο εταιριών δεν πρέπει να υπερβαίνει το τριπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» σε ετήσια βάση.

Με την έναρξη ισχύος του οργανικού νόμου 1/2004 περί ολοκληρωμένων μέτρων προστασίας από τη σεξιστική βία (Ley Orgánica 1/2004 de Medidas de Protección Integral contra la violencia de género), αναγνωρίζεται στις γυναίκες οι οποίες είναι θύματα σεξιστικής βίας άμεση και πλήρης νομική συνδρομή, όχι μόνο στο πλαίσιο των δικαστικών αλλά και των διοικητικών διαδικασιών που συνδέονται με τη σεξιστική βία (συνεπώς και ενώπιον των αστυνομικών αρχών), έως την πλήρη εκτέλεση της απόφασης, χωρίς να έχει προηγηθεί αίτηση νομικής συνδρομής. Τούτο σημαίνει ότι η νομική συνδρομή δεν είναι δυνατόν να καμία περίπτωση να αποτελεί πρόσκομμα για την άσκηση του δικαιώματος υπεράσπισης και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία πρέπει να παρέχεται στο θύμα ασχέτως αν αυτό υπέβαλε αίτηση νομικής συνδρομής. Παρά ταύτα, εξυπακούεται ότι δωρεάν νομική συνδρομή χορηγείται μόνον εφόσον εκ των υστέρων, στη διάρκεια πλέον της δικαστικής διαδικασίας, η ενδιαφερόμενη αποδειξει ότι συντρέχουν πράγματι οι προϋποθέσεις να της χορηγηθεί το εν λόγω ευεργέτημα σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του νόμου περί νομικής συνδρομής και του σχετικού κανονιστικού διατάγματος, όπως αυτός τροποποιήθηκε με την τελική διάταξη 6 του οργανικού νόμου 1ης 28ης Δεκεμβρίου 2004 περί ολοκληρωμένων μέτρων προστασίας από τη σεξιστική βία.

¿Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του νικήσαντος διαδίκου;

Σε αστικές διαφορές, η καλούμενη «επιδίκαση των εξόδων» ρυθμίζεται από τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, άρθρα 394 έως 398.

Σε αναγνωριστικές αγωγές, τα έξοδα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου βαρύνουν το μέρος του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί, εκτός εάν το δικαστήριο εκτιμήσει αιτιολογημένα ότι η υπόθεση εγείρει σοβαρές αμφιβολίες, νόμο ή ουσία.

Σε περίπτωση μερικής αποδοχής ή απόρριψης των ισχυρισμών, κάθε διάδικος βαρύνεται με τα έξοδά του ενώ τα κοινά έξοδα καταβάλλονται εξ ημισείας, εκτός εάν συντρέχει ουσιαστικός λόγος να επιδικαστούν σε έναν από τους διαδίκους διότι κρίνεται ότι ενήργησε κακότητα.

Όταν τα έξοδα επιδικάζονται στον ηττηθέντα διάδικο, ο ηττηθείς διάδικος υποχρεούται να καταβάλει, εκ των δαπανών που αντιστοιχούν σε αμοιβές δικηγόρων και λοιπών επαγγελματιών οι οποίες δεν υπόκεινται σε καθεστώς ελέγχου, συνολικό ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει το εν τρίτο της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς ανά διάδικο, τη δικαστική δαπάνη του οποίου καταδικάστηκε να καταβάλει. Εν προκειμένω, οι απαιτήσεις που δεν έχουν αποτιμηθεί σε κόστος εκτιμώνται σε 18.000 ευρώ, εκτός εάν, λόγω της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, το δικαστήριο αποφασίσει άλλως.

Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν ισχύουν οσάκις το δικαστήριο κρίνει ότι ο διάδικος στον οποίο επιδικάζονται τα έξοδα ενήργησε κακότητα.

Όταν ο διάδικος στον οποίο επιδικάζονται τα έξοδα τυγχάνει του ευεργετήματος της πενίας, υποχρεούται να καταβάλει μόνο τα έξοδα υπεράσπισης του αντιδίκου στις περιπτώσεις που αναφέρονται ρητά στον νόμο περί νομικής συνδρομής (Ley de Asistencia Jurídica Gratuita).

Σε καμία περίπτωση δεν καταδικάζεται στην καταβολή των δικαστικών εξόδων η εισαγγελική αρχή (Ministerio Fiscal), στις δίκες στις οποίες παρεμβαίνει ως διάδικος.

Αμοιβές εμπειρογνομόνων

Οι εμπειρογνώμονες που παρίστανται στο δικαστήριο καλούνται πραγματογνώμονες. Κάθε ανώτερο δικαστήριο τηρεί κατάλογο πραγματογνομόνων.

Στην παράγραφο 4^ο του άρθρου 241.1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, γίνεται ειδική μνεία στις «αμοιβές εμπειρογνομόνων και λοιπές αποζημιώσεις που καταβάλλονται σε πρόσωπα που παρεμβαίνουν στη δίκη», οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των δικαστικών εξόδων. Εδώ περιλαμβάνονται οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα πρόσωπα που δεν είναι διάδικοι, πλην όμως υποβάλλονται σε δαπάνες προκειμένου να παραστούν στη δίκη και να παράσχουν συγκεκριμένη υπηρεσία.

Στο άρθρο 243 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπεται ότι, σε όλες τις βαθμίδες και ανεξαρτήτως διαδικασίας, ο υπολογισμός των εξόδων διενεργείται από τον γραμματέα του δικαστηρίου στο οποίο εκδικάζεται η διαφορά. Δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό δαπάνες που αντιστοιχούν σε δικόγραφα ή πράξεις που στερούνται χρησιμότητας, είναι περιττές ή δεν επιτρέπονται από τον νόμο, ούτε αμοιβές δικηγόρων για υπηρεσίες οι οποίες δεν περιγράφονται αναλυτικά ή δεν αφορούν τη συγκεκριμένη υπόθεση.

Ο γραμματέας του δικαστηρίου μειώνει το ύψος της αμοιβής δικηγόρων και λοιπών επαγγελματιών που δεν υπόκεινται σε καθεστώς ελέγχου, εφόσον το συνολικό ποσό της αξίωσης υπερβαίνει το εν τρίτο της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς και το δικαστήριο δεν έχει κρίνει ότι ο διάδικος στον οποίο επιδικάζεται η δικαστική δαπάνη ενήργησε κακόπιστα.

Επίσης, δεν περιλαμβάνονται τα έξοδα πράξεων ή παρεμπιπτούσων αγωγών τα οποία έχουν επιδικαστεί ρητά στον διάδικο που ευνοείται από την απόφαση περί επιδίκασης των εξόδων στην κύρια αγωγή.

- Αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων

Δεν υπάρχει επίσημος τιμοκατάλογος για νομικές μεταφράσεις και διερμηνείες. Οι ορκωτοί διερμηνείς καθορίζουν ελεύθερα την αμοιβή για τις υπηρεσίες που παρέχουν, υποχρεούνται ωστόσο να κοινοποιούν τον ισχύοντα τιμοκατάλογο για τις υπηρεσίες τους στο γραφείο διερμηνείας και στην αντίστοιχη τοπική αντιπροσωπεία της κυβέρνησης. Η κοινοποίηση γίνεται τον Ιανουάριο κάθε έτους.

- Σχετικοί σύνδεσμοι

[Ισπανική δημόσια φορολογική υπηρεσία/ΦΠΑ](#)

- Σχετικά έγγραφα

[Ισπανική έκθεση σχετικά με την έρευνα για τη διαφάνεια των δικαστικών εξόδων](#) (640 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/12/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Περιπτώσιολογική μελέτη 1 – οικογενειακό δικαιο – διαζύγιο - Ισπανία

Στη συγκεκριμένη περιπτώσιολογική μελέτη σχετικά με το οικογενειακό δικαιο (διαζύγιο), ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν το μέρος που υποβάλλει αίτηση διαζυγίου σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Υπόθεση Α – Εθνική περίπτωση: ένα ζευγάρι παντρεύεται. Στη συνέχεια, χωρίζει και συμφωνεί για την έκδοση διαζυγίου.

Υπόθεση Β – Διασυνοριακή περίπτωση: Δύο υπήκοοι του ίδιου κράτους μέλους (κράτος μέλος Α) παντρεύονται. Ο γάμος τελείται στο κράτος μέλος Α. Μετά τον γάμο, το ζευγάρι μετακομίζει με σκοπό τη διαμονή και εργασία σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος Β), όπου και αποκτά νόμιμη κατοικία. Λίγον χρόνο μετά, το ζευγάρι χωρίζει, και η γυναίκα επιστρέφει στο κράτος μέλος Α, ενώ ο άνδρας παραμένει στο κράτος μέλος Β. Το ζευγάρι συμφωνεί για την έκδοση διαζυγίου. Αμέσως μετά την επιστροφή της στο κράτος μέλος Α, η σύζυγος υποβάλλει αίτηση διαζυγίου ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους Β.

Έξοδα στην Ισπανία

Έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, άσκησης ένδικων μέσων και εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικαστήριο			Ένδικα μέσα			Εναλλακτική επίλυση διαφορών	
	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Επιτρέπεται σε υποθέσεις του είδους αυτού;	Κόστος
Περίπτωση Α	Αρχικά δικαστικά έξοδα.- Προκαταβολή στον αντίκλητο (Procurador) και στον δικηγόρο, εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1/1996 περί νομικής συνδρομής). Το διαζύγιο κοινή συναινέσει είναι μια από τις περιπτώσεις που εξαιρούνται της καταβολής δικαστικού τέλους.	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (αρχή «ο ηττημένος πληρώνει»), εκτός εάν η υπόθεση εγείρει σοβαρές αμφιβολίες, νόμω ή ουσία (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ). Σε περίπτωση μερικής αποδοχής ή απόρριψης των ισχυρισμών, κάθε διάδικος βαρύνεται με τα έξοδά του, ενώ	Αμοιβές εμπειρογνομόνων, έξοδα αντιγράφων, μαρτυρικών καταθέσεων, θεωρημένων εγγράφων και πιστοποιητικών.	Όπως και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Στην Ισπανία προβλέπεται διαμεσολάβηση σε υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, ωστόσο το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αυτόνομων κοινοτήτων.	Καταρχήν, οι αυτόνομες κοινότητες προβλέπουν δωρεάν διαμεσολάβηση.

	Αντίθετα, στο κατ' αντιδικία διαζύγιο, καταβάλλεται υποχρεωτικά δικαστικό τέλος, εκτός εάν τα ζητούμενα μέτρα αφορούν αποκλειστικά ανηλίκους.	τα κοινά έξοδα καταβάλλονται εξ ημισείας. Το κατ' αντιδικία διαζύγιο διέπεται από την αρχή «ο ηττημένος πληρώνει» (άρθρο 394.2 ΚΠολΔικ.).						
Περίπτωση Β	Αρχικά δικαστικά έξοδα.- Προκαταβολή στον αντίκλητο (Procurador) και στον δικηγόρο, εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1/1996 περί νομικής συνδρομής). Το διαζύγιο κοινή συναινέσει είναι μια από τις περιπτώσεις που εξαιρούνται της καταβολής δικαστικού τέλους. Αντίθετα, στο κατ' αντιδικία διαζύγιο, καταβάλλεται υποχρεωτικά δικαστικό τέλος, εκτός εάν τα ζητούμενα μέτρα αφορούν αποκλειστικά ανηλίκους.	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ) σε κατ' αντιδικία διαζύγιο.	Προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία, σύνταξη της ρυθμιστικής συμφωνίας των μερών.	Ο ασκών το ένδικο μέσο καταβάλλει προκαταβολή, εκτός αν τυγχάνει νομικής συνδρομής.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Στην Ισπανία προβλέπεται διαμεσολάβηση σε υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, ωστόσο το θέμα εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αυτόνομων κοινοτήτων.	Οι αμοιβές των επαγγελματιών που παρεμβαίνουν στη διαδικασία διαμεσολάβησης.

Έξοδα δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και εμπειρογνώμονα

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικηγόρος		Δικαστικός επιμελητής			Εμπειρογνώμονας	
	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Κόστος	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Έξοδα προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης	Έξοδα μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης	Είναι υποχρεωτική η προσφυγή στις υπηρεσίες του;	Κόστος
Περίπτωση Α	Πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (άρθρο 750 ΚΠολΔικ).	Καταβάλλεται προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο και ενδέχεται ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα (σε κατ' αντιδικία διαδικασία).	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη.	Ουδέν	Ουδέν	Δεν είθισται να παρεμβαίνει, λόγω της φύσης της διαδικασίας.	Ουδέν
Περίπτωση Β	Πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (άρθρο 750 ΚΠολΔικ).	Καταβάλλεται προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο και ενδέχεται ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί να	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη.	Ουδέν	Ουδέν	Δεν είθισται να παρεμβαίνει, λόγω της φύσης της διαδικασίας.	Ουδέν

		πληρώσει τα δικαστικά έξοδα (σε κατ' αντιδικία διαδικασία).					
--	--	---	--	--	--	--	--

Έξοδα για αποζημίωση μαρτύρων, παροχή ασφάλειας ή εγγύησης και άλλες συναφείς αμοιβές

Περιπτώσιολογική μελέτη	Αποζημίωση μαρτύρων		Ασφάλεια ή εγγύηση		Λοιπά έξοδα	
	Παρέχεται αποζημίωση στους μάρτυρες;	Κόστος	Υπάρχει σχετική πρόβλεψη; Πότε και πώς εφαρμόζεται;	Κόστος	Περιγραφή	Κόστος
Περίπτωση Α	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).	Μέρος της υπολογίζεται στα δικαστικά έξοδα.	Δεν προβλέπεται προκαταβολή.	Ουδέν	Ληξιαρχικές βεβαιώσεις, πιστοποιητικά γάμου ή γέννησης τέκνων, άλλα αποδεικτικά έγγραφα (άρθρο 777.2 ΚΠολΔικ).	Το προβλεπόμενο.
Περίπτωση Β	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).	Μέρος της υπολογίζεται στα δικαστικά έξοδα.	Δεν προβλέπεται προκαταβολή.	Ουδέν	Ληξιαρχικές βεβαιώσεις, πιστοποιητικά γάμου ή γέννησης τέκνων, άλλα αποδεικτικά έγγραφα (άρθρο 777.2 ΚΠολΔικ).	Το προβλεπόμενο.

Έξοδα νομικής συνδρομής και άλλου είδους επιστροφή εξόδων

Περιπτώσιολογική μελέτη	Νομική συνδρομή			Επιστροφή εξόδων
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις χορηγείται;	Σε ποιες περιπτώσεις καλύπτονται όλα τα έξοδα;	Προϋποθέσεις	Μπορεί ο νικήσας διάδικος να εξασφαλίσει την επιστροφή των εξόδων της δίκης;
Περίπτωση Α	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).		Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Θα πρέπει να τηρήσει τη συμφωνία που έκανε με τον δικηγόρο του, εάν έκανε συμφωνία.
Περίπτωση Β	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).		Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Θα πρέπει να τηρήσει τη συμφωνία που έκανε με τον δικηγόρο του, εάν έκανε συμφωνία.

Έξοδα μετάφρασης και διερμηνείας

Περιπτώσιολογική μελέτη	Μετάφραση		Διερμηνεία	
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;
Περίπτωση Α				
Περίπτωση Β	Όλα τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται βάσει των διατάξεων του νόμου (μετάφραση από επίσημα αναγνωρισμένο ορκωτό μεταφραστή).	Οι μεταφραστές καθορίζουν ελεύθερα τις αμοιβές τους.	Διερμηνεία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εφόσον είναι αναγκαία.	Οι διερμηνείς καθορίζουν ελεύθερα τις αμοιβές τους.

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Περιπτώσιολογική μελέτη 2 – οικογενειακό δικαίο – επιμέλεια των τεκνών - Ισπανία

Στη συγκεκριμένη περιπτώσιολογική μελέτη σχετικά με το οικογενειακό δικαίο (επιμέλεια τέκνων), ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τον ενάγοντα σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Υπόθεση Α – Εθνική περίπτωση: Δύο άτομα έχουν συζήσει επί σειρά ετών χωρίς να έχουν παντρευτεί. Όταν χωρίζουν, έχουν ένα παιδί τριών ετών. Με δικαστική απόφαση ανατίθεται η επιμέλεια του παιδιού στη μητέρα και αναγνωρίζεται δικαίωμα επικοινωνίας στον πατέρα. Η μητέρα υποβάλει αίτηση για να περιοριστούν τα δικαιώματα επικοινωνίας του πατέρα.

Υπόθεση Β – Διασυνοριακή περίπτωση στην οποία είστε δικηγόρος στο κράτος μέλος Α: Δύο άτομα έχουν συζήσει επί σειρά ετών σε ένα κράτος μέλος (κράτος μέλος Β) χωρίς να έχουν παντρευτεί. Αποκτούν μαζί ένα παιδί, αλλά αμέσως μετά τη γέννηση του παιδιού χωρίζουν. Με απόφαση δικαστηρίου του κράτους μέλους Β ανατίθεται η επιμέλεια του παιδιού στη μητέρα και αναγνωρίζεται δικαίωμα επικοινωνίας στον πατέρα. Η μητέρα και το παιδί μετακομίζουν για να ζήσουν σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος Α), πράγμα που επιτρέπεται με βάση τη δικαστική απόφαση, ενώ ο πατέρας παραμένει στο κράτος μέλος Β. Λίγα χρόνια αργότερα, η μητέρα υποβάλλει αίτηση στο κράτος μέλος Α με αίτημα τη μεταβολή του δικαιώματος επικοινωνίας του πατέρα.

Έξοδα στην Ισπανία

Έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, άσκησης ένδικων μέσων και εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικαστήριο		Ένδικα μέσα	Εναλλακτική επίλυση διαφορών
	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Αρχικά έξοδα	Επιτρέπεται σε υποθέσεις του είδους αυτού;
Περίπτωση Α	Αρχικά δικαστικά έξοδα - Προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο (Procurador), εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1/1996 περί νομικής συνδρομής). Εάν η δίκη αφορά αποκλειστικά την επιμέλεια ανηλίκου, απαλλάσσεται από την καταβολή του τέλους (άρθρο 4.1 του νόμου 10/2012).	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ) με κατάλληλο καθορισμό των δικαστικών εξόδων.	Ο ασκών το ένδικο μέσο καταβάλλει προκαταβολή, εκτός εάν τυγχάνει νομικής συνδρομής (15η πρόσθετη διάταξη του οργανικού νόμου για τη δικαστική εξουσία). Εάν η δίκη αφορά αποκλειστικά την επιμέλεια ανηλίκου, απαλλάσσεται από την καταβολή του τέλους (άρθρο 4.1 του νόμου 10/2012).	Παρέχεται στους γονείς η δυνατότητα να συμφωνήσουν διαφορετικό καθεστώς επισκέψεων. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται συμφωνία, η οποία αποτελεί αντικείμενο έκθεσης της εισαγγελικής αρχής και εγκρίνεται από τη δικαστική αρχή. Οι γονείς μπορούν να συμφωνήσουν από κοινού να ζητήσουν την αναστολή της δίκης και να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση, σύμφωνα με τον νόμο 5/2012, της 6ης Ιουλίου 2012. Πληροφορίες για τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης παρέχονται μέσω της πύλης για την απονομή της δικαιοσύνης (Portal de la Administración de Justicia). Η ενδοδικαστική διαμεσολάβηση παρέχεται δωρεάν από δικαστήρια.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και εμπειρογνώμονα

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικηγόρος		Δικαστικός επιμελητής			Εμπειρογνώμονας
	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Κόστος	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Έξοδα προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης	Έξοδα μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης	
Περίπτωση Α	Πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (Procurador) (άρθρο 750 ΚΠολΔικ). Εάν το συμφωνήσουν από κοινού, μπορούν να χρησιμοποιήσουν κοινό δικηγόρο ή	Καταβάλλεται προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο και ενδεχομένως ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα (σε κατ' αντιδικία διαδικασία).	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη.	Ουδέν	Ουδέν	Ενδέχεται να χρειαστεί παρέμβαση ορισμένων ειδικών (ψυχολόγων). Τα έξοδα βαρύνουν τον διάδικο που προτείνει τον εμπειρογνώμονα, εκτός εάν πρόκειται για εμπειρογνώμονες του γραφείου ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών που

	αντίκλητο (Procurador).					υπάγεται στο δικαστήριο.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα για αποζημίωση μαρτύρων, παροχή ασφάλειας ή εγγύησης και άλλες συναφείς αμοιβές

Περιπτώσιολογική μελέτη	Αποζημίωση μαρτύρων		Ασφάλεια ή εγγύηση		Λοιπά έξοδα
	Παρέχεται αποζημίωση στους μάρτυρες;	Κόστος	Υπάρχει σχετική πρόβλεψη; Πότε και πώς εφαρμόζεται;	Κόστος	Περιγραφή
Περίπτωση Α	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).	Μέρος της υπολογίζεται στα δικαστικά έξοδα.	Δεν προβλέπεται προκαταβολή.	Ουδέν	Σχετικές ληξιαρχικές βεβαιώσεις, όπως πιστοποιητικό γέννησης των τέκνων (χορηγούνται επί του παρόντος δωρεάν) ή άλλα αποδεικτικά έγγραφα, με το προβλεπόμενο κόστος.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα νομικής συνδρομής και άλλου είδους επιστροφή εξόδων

Περιπτώσιολογική μελέτη	Νομική συνδρομή		Επιστροφή εξόδων	
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις χορηγείται;	Προϋποθέσεις	Μπορεί ο νικήσας διάδικος να εξασφαλίσει την επιστροφή των εξόδων της δίκης;	Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες η νομική συνδρομή πρέπει να επιστραφεί στον οργανισμό που τη χορήγησε;
Περίπτωση Α	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).	Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Θα πρέπει να τηρήσει τη συμφωνία που έκανε με τον δικηγόρο του, εάν έκανε συμφωνία. Σε διαφορετική περίπτωση, τα έξοδα βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (κατά το άρθρο 394 ΚΠολΔικ), εκτός εξαιρέσεων. Επιστρέφονται η αμοιβή του δικηγόρου, εφόσον δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο της αξίας της διαφοράς, καθώς και τα έξοδα του αντικλήτου (Procurador) και άλλα έξοδα, εφόσον υπάρχουν, τα οποία μπορούν να επιστραφούν μέσω καθορισμού των δικαστικών εξόδων.	
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα μετάφρασης και διερμηνείας

Περιπτώσιολογική μελέτη	Μετάφραση		Διερμηνεία	
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;
Περίπτωση Β	Όλα τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται βάσει των διατάξεων του νόμου (μετάφραση από επίσημα αναγνωρισμένο ορκωτό μεταφραστή).	Οι αμοιβές των διερμηνέων ποικίλλουν.	Διερμηνεία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εφόσον είναι αναγκαία. Είναι αναγκαία όταν πρόκειται να παρέμβει στη δίκη ένα πρόσωπο στο οποίο θα υποβληθούν ερωτήσεις, το οποίο θα καταθέσει ή στο οποίο θα γνωστοποιηθεί απόφαση, και το εν λόγω πρόσωπο δεν γνωρίζει τη γλώσσα. Εάν τον διερμηνέα ζητήσει το δικαστήριο, δεν καταβάλλεται αμοιβή. Διερμηνέας μπορεί να ορισθεί οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο γνωρίζει τη σχετική γλώσσα, κατόπιν ορκωμοσίας ή υποσχέσεως πιστής διερμηνείας. Κατά τα λοιπά, οι αμοιβές των διερμηνέων ποικίλλουν.	

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Περιπτωσιολογική μελέτη 3 – οικογενειακό δικαιο – διατροφή - Ισπανία

Στη συγκεκριμένη περιπτωσιολογική μελέτη σχετικά με το οικογενειακό δικαιο (διατροφή), ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τον ενάγοντα σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Υπόθεση Α – Εθνική περίπτωση: Δύο άτομα έχουν συζήσει επί σειρά ετών χωρίς να έχουν παντρευτεί. Όταν χωρίζουν, έχουν ένα παιδί τριών ετών. Με δικαστική απόφαση ανατίθεται η επιμέλεια του παιδιού στη μητέρα. Η μόνη εκκρεμούσα αντιδικία αφορά το ποσό της διατροφής που ο πατέρας υποχρεούται να καταβάλλει στη μητέρα για τη συντήρηση και εκπαίδευση του παιδιού. Η μητέρα υποβάλλει αγωγή για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Υπόθεση Β – Διασυνοριακή περίπτωση στην οποία είστε δικηγόρος στο κράτος μέλος Α: Δύο άτομα έχουν συζήσει σε ένα κράτος μέλος (κράτος μέλος Β) χωρίς να έχουν παντρευτεί. Έχουν ένα παιδί τριών ετών. Έπειτα χωρίζουν. Με απόφαση δικαστηρίου του κράτους μέλους Β ανατίθεται η επιμέλεια του παιδιού στη μητέρα. Με τη σύμφωνη γνώμη του πατέρα, η μητέρα και το παιδί μετακομίζουν για να ζήσουν σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος Α), όπου και αποκτούν νόμιμη κατοικία.

Εξακολουθεί να υπάρχει αντιδικία για ένα ζήτημα. Το ζήτημα αυτό αφορά το ποσό της διατροφής που ο πατέρας υποχρεούται να καταβάλλει στη μητέρα για τη συντήρηση και εκπαίδευση του παιδιού. Η μητέρα υποβάλλει αγωγή για το συγκεκριμένο ζήτημα στο κράτος μέλος Α.

Έξοδα στην Ισπανία

Έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, άσκησης ένδικων μέσων και εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

Περιπτωσιολογική μελέτη	Δικαστήριο			Ένδικα μέσα			Εναλλακτική επίλυση διαφορών	
	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Επιτρέπεται σε υποθέσεις του είδους αυτού;	Κόστος
Περίπτωση Α	Αρχικά δικαστικά έξοδα. Προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο (Procurador), εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1 /1996 περί νομικής συνδρομής).	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ) σε κατ' αντιδικία διαζύγιο. Στις οικογενειακές υποθέσεις, τα δικαστήρια δεν επιβάλλουν συνήθως σε έναν διάδικο τα έξοδα της δίκης, αλλά τα κατανέμουν εξ ημισείας, και κάθε διάδικος βαρύνεται μόνον με τα δικά του έξοδα. Ωστόσο, αυτό δεν αποκλείει σε ορισμένες περιπτώσεις να επιβληθούν τα έξοδα στον διάδικο του οποίου οι ισχυρισμοί απορρίφθηκαν. Εάν οι ισχυρισμοί	Προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία, σύνταξη της ρυθμιστικής συμφωνίας των μερών. Εάν προτείνεται πραγματογνωμοσύνη από τους διαδίκους, ο εμπειρογνώμονας αμείβεται. Η αμοιβή για την κατάρτιση ρυθμιστικής συμφωνίας (σε περιπτώσεις κοινής συμφωνίας) περιλαμβάνεται συνήθως στη συνολική αμοιβή που καταβάλλεται στον δικηγόρο.	Ο ασκών το ένδικο μέσο καταβάλλει προκαταβολή, εκτός αν τυγχάνει νομικής συνδρομής.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Παρέχεται στα μέρη η δυνατότητα να συνάψουν ρυθμιστική συμφωνία με την οποία αυτοβούλως ρυθμίζουν το ύψος της διατροφής. Η εν λόγω συμφωνία αποτελεί αντικείμενο έκθεσης της εισαγγελικής αρχής και εγκρίνεται από τη δικαστική αρχή.	Οι αμοιβές των επαγγελματιών που παρεμβαίνουν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

		γίνονται εν μέρει δεκτοί, κάθε διάδικος βαρύνεται μόνον με τα δικά του έξοδα. Εάν η δίκη αφορά μόνον την καταβολή διατροφής στον ανήλικο, απαλλάσσεται από την καταβολή του τέλους (άρθρο 4.1 του νόμου 10/2012).						
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και εμπειρογνώμονα

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικηγόρος		Δικαστικός επιμελητής			Εμπειρογνώμονας	
	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Κόστος	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Έξοδα προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης	Έξοδα μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης	Είναι υποχρεωτική η προσφυγή στις υπηρεσίες του;	Κόστος
Περίπτωση Α	Πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (Procurador) (άρθρο 750 ΚΠολΔικ). Εάν το συμφωνήσουν από κοινού, μπορούν να εκπροσωπηθούν από κοινό αντίκλητο (Procurador) ή δικηγόρο.	Καταβάλλεται προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο (Procurador) και ενδεχομένως ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα (σε κατ' αντιδικία διαδικασία).	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη. Δεν υπάρχει στη συγκεκριμένη διαδικασία.	Ουδέν	Ουδέν	Δεν είθισται να παρεμβάινει, λόγω της φύσης της διαδικασίας.	Ουδέν. Τα έξοδα βαρύνουν τον διάδικο που προτείνει τον εμπειρογνώμονα, εκτός εάν πρόκειται για εμπειρογνώμονες του γραφείου ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών που υπάγεται στο δικαστήριο.
Περίπτωση Β	Πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (Procurador) (άρθρο 750 ΚΠολΔικ). Εάν το συμφωνήσουν από κοινού, μπορούν να εκπροσωπηθούν από κοινό αντίκλητο (Procurador) ή δικηγόρο.	Καταβάλλεται προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο (Procurador) και ενδεχομένως ο ηττηθείς διάδικος να καταδικαστεί να πληρώσει τα δικαστικά έξοδα (σε κατ' αντιδικία διαδικασία).	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη. Δεν υπάρχει στη συγκεκριμένη διαδικασία.	Ουδέν	Ουδέν	Δεν είθισται να παρεμβάινει, λόγω της φύσης της διαδικασίας.	Ουδέν. Τα έξοδα βαρύνουν τον διάδικο που προτείνει τον εμπειρογνώμονα, εκτός εάν πρόκειται για εμπειρογνώμονες του γραφείου ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών που υπάγεται στο δικαστήριο.

Έξοδα για αποζημίωση μαρτύρων, παροχή ασφάλειας ή εγγύησης και άλλες συναφείς αμοιβές

Περιπτώσιολογική μελέτη	Αποζημίωση μαρτύρων		Ασφάλεια ή εγγύηση		Λοιπά έξοδα	
	Παρέχεται αποζημίωση στους μάρτυρες;	Κόστος	Υπάρχει σχετική πρόβλεψη; Πότε και πώς εφαρμόζεται;	Κόστος	Περιγραφή	Κόστος
	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που	Μέρος της υπολογίζεται στα δικαστικά έξοδα.	Δεν προβλέπεται προκαταβολή.		Ληξιαρχικές βεβαιώσεις, πιστοποιητικά γάμου ή γέννησης τέκνων, άλλα	

Περίπτωση Α	υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).			Ουδέν	αποδεικτικά έγγραφα. Επί του παρόντος χορηγούνται δωρεάν (άρθρο 777.2 ΚΠολΔικ).	Το προβλεπόμενο.
Περίπτωση Β	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).	Μέρος της υπολογίζεται στα δικαστικά έξοδα.	Δεν προβλέπεται προκαταβολή.	Ουδέν	Ληξιαρχικές βεβαιώσεις, πιστοποιητικά γάμου ή γέννησης τέκνων, άλλα αποδεικτικά έγγραφα. Επί του παρόντος χορηγούνται δωρεάν (άρθρο 777.2 ΚΠολΔικ).	Το προβλεπόμενο.

Έξοδα νομικής συνδρομής και άλλου είδους επιστροφή εξόδων

Περιπτώσιολογική μελέτη	Νομική συνδρομή			Επιστροφή εξόδων
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις χορηγείται;	Σε ποιες περιπτώσεις καλύπτονται όλα τα έξοδα;	Προϋποθέσεις	Μπορεί ο νικήσας διάδικος να εξασφαλίσει την επιστροφή των εξόδων της δίκης;
Περίπτωση Α	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).		Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Ο δημόσιος δείκτης εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples, IPREM) είναι ένας δείκτης ο οποίος χρησιμοποιείται στην Ισπανία ως δείκτης αναφοράς για τη χορήγηση, μεταξύ άλλων, ενισχύσεων, υποτροφιών, επιδοτήσεων και επιδομάτων ανεργίας. Μπορεί να υπολογιστεί στη διεύθυνση http://www.iprem.com.es	Ο διάδικος του οποίου ο αντίδικος καταδικάζεται στην πληρωμή των εξόδων, μπορεί να εξασφαλίσει επιστροφή.
Περίπτωση Β	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).		Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Ο δημόσιος δείκτης εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples, IPREM) είναι ένας δείκτης ο οποίος χρησιμοποιείται στην Ισπανία ως δείκτης αναφοράς για τη χορήγηση, μεταξύ άλλων, ενισχύσεων, υποτροφιών, επιδοτήσεων και επιδομάτων ανεργίας. Μπορεί να υπολογιστεί στη διεύθυνση http://www.iprem.com.es/	Ο διάδικος του οποίου ο αντίδικος καταδικάζεται στην πληρωμή των εξόδων, μπορεί να εξασφαλίσει επιστροφή.

Έξοδα μετάφρασης και διερμηνείας

Περιπτώσιολογική μελέτη	Μετάφραση	Διερμηνεία		
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;
Περίπτωση Α				
Περίπτωση Β	Όλα τα αλλοδαπά δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται βάσει των διατάξεων του νόμου (μετάφραση από επίσημα αναγνωρισμένο ορκωτό μεταφραστή).	Οι μεταφραστές καθορίζουν ελεύθερα τις αμοιβές τους.	Διερμηνεία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εφόσον είναι αναγκαία.	Οι διερμηνείς καθορίζουν ελεύθερα τις αμοιβές τους. Εάν ο διερμηνέας οριστεί από το δικαστήριο, δεν καταβάλλεται αμοιβή.

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Περιπτώσιολογική μελέτη 4 – εμπορικό δικαιο – σύμβαση - Ισπανία

Στη συγκεκριμένη περιπτώσιολογική μελέτη σχετικά με το εμπορικό δικαιο (συμβάσεις), ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τον πωλητή σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Υπόθεση Α – Εθνική περίπτωση: Εταιρεία παρέδωσε αγαθά αξίας 20.000 ευρώ. Ο πωλητής δεν έχει εισπράξει το τίμημα, διότι ο αγοραστής θεωρεί ότι τα αγαθά δεν ανταποκρίνονται στα συμφωνηθέντα.

Ο πωλητής αποφασίζει να ασκήσει αγωγή προκειμένου να του καταβληθεί ολόκληρο το τίμημα.

Υπόθεση Β – Διασυνοριακή περίπτωση: Εταιρεία της οποίας τα κεντρικά γραφεία βρίσκονται στο κράτος μέλος Β παραδίδει αγαθά αξίας 20.000 ευρώ αγοραστή στο κράτος μέλος Α. Η σύμβαση υπόκειται στη νομοθεσία του κράτους μέλους Β και έχει καταρτισθεί στη γλώσσα του κράτους μέλους Β. Ο εν λόγω πωλητής δεν έχει εισπράξει το τίμημα, διότι ο αγοραστής, που βρίσκεται στο κράτος μέλος Α, θεωρεί ότι τα αγαθά δεν ανταποκρίνονται στα συμφωνηθέντα. Ο πωλητής αποφασίζει να ασκήσει αγωγή στο κράτος μέλος Α προκειμένου να του καταβληθεί ολόκληρο το τίμημα, όπως ορίζει η σύμβαση που έχει συνάψει με τον αγοραστή.

Έξοδα στην Ισπανία

Έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, άσκησης ένδικων μέσων και εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικαστήριο			Ένδικα μέσα			Εναλλακτική επίλυση διαφορών	
	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Επιτρέπεται σε υποθέσεις του είδους αυτού;	Κόστος
Περίπτωση Α	Καταρχήν, εάν εφαρμοστεί η διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, η οποία προβλέπεται στα άρθρα 812 και επόμενα του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠολΔικ), δεν απαιτείται δικηγόρος για την κατάθεση της αρχικής αίτησης απαίτησης της οφειλής, ανεξαρτήτως ποσού. Εάν ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή, απαιτούνται δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), εάν το ποσό της απαίτησης υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ. Σε περίπτωση άσκησης ανακοπής από τον οφειλέτη στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής, απαιτείται παράσταση δικηγόρου και αντικλήτου	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ).	Προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία. Αποζημιώσεις μαρτύρων. Γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων.	Εάν δεν ασκηθεί ανακοπή από τον οφειλέτη, η διαδικασία δεν συνεπάγεται παρά ελάχιστα έξοδα. Εάν ασκηθεί ανακοπή, ισχύουν οι γενικοί κανόνες, δηλαδή ο ασκών το ένδικο μέσο καταβάλλει τέλος και προκαταβολή, εκτός αν τυγχάνει νομικής συνδρομής.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν στην πληρωμή του ποσού χωρίς την παρέμβαση τρίτου. Η εν λόγω συμφωνία πρέπει να εγκριθεί από το δικαστήριο. Τα μέρη μπορούν επίσης να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση, ακόμη και αν η δίκη έχει ξεκινήσει. Ο νόμος 5/2012, της 6ης Ιουλίου 2012, περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, μετέφερε στο ισπανικό δίκαιο την οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008. Ο εν λόγω νόμος θεσπίζει ένα ελάχιστο πλαίσιο για την άσκηση της διαμεσολάβησης, με την επιφύλαξη των διατάξεων που θεσπίζουν οι αυτόνομες κοινότητες. Ο εν λόγω νόμος προβλέπει τη δυνατότητα	Η συμφωνία συνεπάγεται επιστροφή 60 % του δικαστικού τέλους. Η δικαστική διαμεσολάβηση παρέχεται δωρεάν. Τα μέρη της διαδικασίας διαμεσολάβησης μπορούν προσφύγει ελεύθερα και να καταβάλουν αμοιβή π συμφωνη ελεύθερα αφορά το της διαμεσολο ο νόμος 5 ορίζει ρη ανεξάρτη την επίτευ συμφωνιών έξοδα κατανέμο εξίσου με των διαδι εκτός εάν συμφωνη διαφορετ

	(Procurador), εάν το ποσό της απαίτησης υπερβαίνει το προβλεπόμενο στον ΚΠολΔικ (επί του παρόντος 2 000 ευρώ). Επίσης καταβάλλεται τέλος, ανάλογα με την κατηγορία της διαδικασίας και το ποσό της απαίτησης, όταν αυτό υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ, εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1/1996 περί νομικής συνδρομής).						ενημέρωσης των διαδικιών κατά την προκαταρκτική ακροαματική διαδικασία για τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση σε μια προσπάθεια επίλυσης της διαφοράς. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο της δίκης, το δικαστήριο μπορεί να καλέσει τους διαδίκους να επιχειρήσουν να επιτύχουν συμφωνία η οποία θα θέσει τέλος στη δίκη. Επιτρέπεται επίσης στους διαδίκους να ζητήσουν την αναστολή της δίκης σύμφωνα με το άρθρο 19.4, για να υποβληθούν σε διαμεσολάβηση ή διαιτησία.	
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και εμπειρογνώμονα

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικηγόρος		Δικαστικός επιμελητής			Εμπειρογνώμονας	
	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Κόστος	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Έξοδα προ της έκδοσης δικαστικής απόφασης	Έξοδα μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης	Είναι υποχρεωτική η προσφυγή στις υπηρεσίες του;	Κόστος
Περίπτωση Α	Όχι, εάν εφαρμοστεί η διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής, εκτός εάν ασκηθεί ανακοπή. Εάν ασκηθεί αναγνωριστική αγωγή ή σε περίπτωση διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής, εάν ασκηθεί ανακοπή, η εκπροσώπηση είναι υποχρεωτική όταν το ποσό της απαίτησης υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διάδικοι επικουρούνται από δικηγόρο και εκπροσωπούνται από αντίκλητο	Ποικίλλει ανάλογα με το ποσό της δίκης και τις οικονομικές διαδικασίες που κινούνται.	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη.			Όχι, αλλά η χρήση εμπειρογνώμωνων συνιστάται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Ο εμπειρογνώμονας αμείβεται από τον διάδικο που τον ζητεί.	Ποικίλλει ανάλογα με το εύρος και το αντικείμενο της γνωμοδότησης που πρόκειται να εκδοθεί.

	(Procurador) (άρθρο 31 ΚΠολΔικ).						
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.			Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα για αποζημίωση μαρτύρων, παροχή ασφάλειας ή εγγύησης και άλλες συναφείς αμοιβές

Περιπτώσιολογική μελέτη	Αποζημίωση μαρτύρων		Ασφάλεια ή εγγύηση	
	Παρέχεται αποζημίωση στους μάρτυρες;	Κόστος	Υπάρχει σχετική πρόβλεψη και πότε και πώς εφαρμόζεται;	Κόστος
Περίπτωση Α	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).	Καθορίζεται από τον γραμματέα του δικαστηρίου λαμβάνοντας υπόψη την απαίτηση του μάρτυρα (έξοδα μετακίνησης, διαβίωσης κ.λπ.), εφόσον αποδεικνύεται δεόντως.	Δεν καταβάλλεται ασφάλεια. Ασφάλεια καταβάλλεται μόνον για την άσκηση ενδίκων μέσων κατά συγκεκριμένων αποφάσεων.	Ποικίλλει ανάλογα με την απόφαση κατά της οποίας ασκείται ένδικο μέσο. Μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 25 και 50 ευρώ.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	

Έξοδα νομικής συνδρομής και άλλου είδους επιστροφή εξόδων

Περιπτώσιολογική μελέτη	Νομική συνδρομή			Επιστροφή εξόδων			
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις χορηγείται;	Σε ποιες περιπτώσεις καλύπτονται όλα τα έξοδα;	Προϋποθέσεις	Μπορεί ο νικήσας διάδικος να εξασφαλίσει την επιστροφή των εξόδων της δίκης;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις εφαρμόζεται;	Σε ποιες περιπτώσεις καλύπτονται όλα τα έξοδα;	Προϋποθέσεις
Περίπτωση Α	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος, αντίκλητος (Procurador) και εμπειρογνώμονας, μεταξύ άλλων).	Επί του παρόντος, τις παροχές στο πλαίσιο της νομικής συνδρομής καθορίζει η αρμόδια Επιτροπή Νομικής Συνδρομής (Comisión de Asistencia Jurídica). Μπορεί να ζητηθεί μόνον για τους σκοπούς μίας εκ των παροχών που προβλέπονται από τον νόμο (για παράδειγμα, για τη μη καταβολή του δικαστικού τέλους).	Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.	Γενικά, σημαντικό μέρος ή το σύνολο της αμοιβής του δικηγόρου, εφόσον δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο της αξίας της διαφοράς, όπως και η αμοιβή και οι προκαταβολές στον αντίκλητο (Procurador), οι αμοιβές εμπειρογνομώνων (ανάλογα με την περίπτωση) μπορούν να επιστραφούν μέσω του καθορισμού των δικαστικών εξόδων.	Όταν ο αντίδικος καταδικαστεί στην πληρωμή των εξόδων (394 ΚΠολΔικ) και κατόπιν καθορισμού των δικαστικών εξόδων από τον γραμματέα του δικαστηρίου.		Καταδίκη του αντιδίκου στην πληρωμή των εξόδων.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα μετάφρασης και διερμηνείας

Περιπτώσιολογική μελέτη	Μετάφραση	Διερμηνεία

	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;
Περίπτωση Α	Εάν υποβληθούν έγγραφα τα οποία δεν είναι καταρτισμένα στην επίσημη ισπανική γλώσσα (ή ενδεχομένως στη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας στην οποία διεξάγεται η δίκη), τα έγγραφα συνοδεύονται από τη μετάφρασή τους. Η μετάφραση μπορεί να γίνει από ιδιώτη μεταφραστή. Στην περίπτωση αυτή, εάν ένας από τους διαδίκους την προσβάλλει, με το επιχείρημα ότι δεν είναι πιστή και ακριβής και αιτιολογώντας τη διαφωνία του, ο γραμματέας του δικαστηρίου διατάσσει, σε σχέση με το μέρος του εγγράφου για το οποίο υπάρχει διαφωνία στη μετάφραση, την επίσημη μετάφρασή του, τα έξοδα της οποίας βαρύνουν εκείνον που υπέβαλε τη μετάφραση. Εάν η επίσημη μετάφραση είναι ουσιαστικά ίδια με τη μετάφραση του ιδιώτη μεταφραστή, τα έξοδα της επίσημης μετάφρασης βαρύνουν εκείνον που προσέβαλε τη μετάφραση του ιδιώτη μεταφραστή.	Ποικίλλει ανάλογα με το αντικείμενο της μετάφρασης.	Όταν πρόκειται να παρέμβει στη δίκη ένα πρόσωπο στο οποίο θα υποβληθούν ερωτήσεις, το οποίο θα καταθέσει ή στο οποίο θα γνωστοποιηθεί προσωπικά απόφαση, και το εν λόγω πρόσωπο δεν γνωρίζει την επίσημη ισπανική γλώσσα ή ενδεχομένως την επίσης επίσημη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας στην οποία διεξάγεται η διαδικασία, ορίζεται διερμηνέας οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο γνωρίζει τη σχετική γλώσσα, κατόπιν ορκωμοσίας ή υποσχέσεως πιστής διερμηνείας.	Ποικίλλει ανάλογα με το κατά πόσον ο διερμηνέας είναι επαγγελματίας ή μη.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην ελληνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Υπάρχει ήδη μετάφραση στις ακόλουθες γλώσσες

Περιπτωσιολογική μελέτη 5 – εμπορικό δικαιο – ευθυνη - Ισπανία

Στη συγκεκριμένη περιπτωσιολογική μελέτη σχετικά με το εμπορικό δικαιο (ευθυνη), ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ενημερώσουν τον πελάτη σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, προκειμένου να αξιολογηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Υπόθεση Α – Εθνική περίπτωση: Ένας κατασκευαστής εξοπλισμού θέρμανσης παραδίδει έναν θερμαντήρα σε εταιρεία που εγκαθιστά τέτοιου είδους εξοπλισμό. Η εταιρεία εγκατάστασης μεταπωλεί τον θερμαντήρα σε έναν πελάτη και τον εγκαθιστά στο σπίτι του. Λίγον καιρό μετά, εκδηλώνεται στο σπίτι πυρκαγιά. Όλοι οι εμπλεκόμενοι (ο κατασκευαστής εξοπλισμού θέρμανσης, η εταιρεία εγκατάστασης και ο τελικός χρήστης) έχουν ασφαλιστική κάλυψη. Το αίτιο της πυρκαγιάς αμφισβητείται. Κανείς δεν θέλει να καταβάλει αποζημίωση στον πελάτη.

Ο πελάτης αποφασίζει να υποβάλει αγωγή κατά του κατασκευαστή εξοπλισμού θέρμανσης, της εταιρείας εγκατάστασης εξοπλισμού θέρμανσης και των ασφαλιστικών εταιρειών, με αίτημα την καταβολή πλήρους αποζημίωσης.

Υπόθεση Β – Διασυνοριακή περίπτωση: Ένας κατασκευαστής εξοπλισμού θέρμανσης στο κράτος μέλος Β παραδίδει έναν θερμαντήρα σε εταιρεία που εγκαθιστά τέτοιου είδους εξοπλισμό στο κράτος μέλος Γ. Η εταιρεία εγκατάστασης μεταπωλεί τον θερμαντήρα σε έναν πελάτη στο κράτος μέλος Α και τον εγκαθιστά στο σπίτι του. Λίγον καιρό μετά, εκδηλώνεται στο σπίτι πυρκαγιά. Όλοι οι εμπλεκόμενοι (ο κατασκευαστής εξοπλισμού θέρμανσης, η εταιρεία εγκατάστασης και ο τελικός χρήστης) έχουν συνάψει σύμβαση ασφάλισης, ο καθένας με ασφαλιστική εταιρεία του δικού του κράτους μέλους. Το αίτιο της πυρκαγιάς αμφισβητείται. Κανείς δεν θέλει να καταβάλει αποζημίωση στον πελάτη.

Ο πελάτης αποφασίζει να υποβάλει αγωγή στο κράτος μέλος Α κατά του κατασκευαστή εξοπλισμού θέρμανσης, της εταιρείας εγκατάστασης εξοπλισμού θέρμανσης και της ασφαλιστικής εταιρείας στο κράτος μέλος Α, με αίτημα την καταβολή πλήρους αποζημίωσης.

Έξοδα στην Ισπανία

Έξοδα προσφυγής στα δικαστήρια, άσκησης ένδικων μέσων και εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

Περιπτωσιολογική μελέτη	Δικαστήριο			Ένδικα μέσα			Εναλλακτική επίλυση διαφορών
	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Αρχικά έξοδα	Γενικά έξοδα	Λοιπά έξοδα	Επιτρέπεται σε υποθέσεις του είδους αυτού;
	Αρχικά δικαστικά έξοδα. Προκαταβολή στον δικηγόρο και τον αντίκλητο (Procurador).	Πρόκειται για τα γενικά δικαστικά έξοδα, τα οποία βαρύνουν τον διάδικο του οποίου	Προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία: - Αποζημιώσεις μαρτύρων. - Γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων.	Ο ασκών το ένδικο μέσο καταβάλλει προκαταβολή, εκτός αν τυγχάνει	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Ισχύει το κριτήριο που ισχύει και στον πρώτο βαθμό.	Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν στην πληρωμή του ποσού χωρίς την παρέμβαση τρίτου.

Περίπτωση Α	Γενικά, καταβάλλεται τέλος, ανάλογα με την κατηγορία της διαδικασίας και το ποσό της απαίτησης, όταν αυτό υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ, εκτός αν χορηγείται νομική συνδρομή (σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1/1996 περί νομικής συνδρομής).	απορρίφθηκαν όλοι οι ισχυρισμοί (άρθρο 394.1 ΚΠολΔικ).		νομικής συνδρομής.			Η εν λόγω συμφωνία πρέπει να εγκριθεί από το δικαστήριο. Τα μέρη μπορούν επίσης να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση, ακόμη και αν η δίκη έχει ξεκινήσει.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και εμπειρογνώμονα

Περιπτώσιολογική μελέτη	Δικηγόρος		Δικαστικός επιμελητής	Εμπειρογνώμονας
	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Κόστος	Είναι υποχρεωτική η εκπροσώπηση;	Είναι υποχρεωτική η προσφυγή στις υπηρεσίες του;
Περίπτωση Α	Όταν το ποσό της απαίτησης υπερβαίνει τα 2 000 ευρώ, πρέπει να επικουρούνται από δικηγόρο και να εκπροσωπούνται από αντίκλητο (Procurador) (άρθρο 31 ΚΠολΔικ).	Ποικίλλει ανάλογα με το ποσό της δίκης και τις δικονομικές διαδικασίες που κινούνται.	Δεν εκπροσωπεί τα μέρη.	Συνιστάται η προσφυγή σε υπηρεσίες εμπειρογνώμωνων (εκτιμητών ζημιών), τις αμοιβές των οποίων καταβάλλει ο αιτών.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα για αποζημίωση μαρτύρων, παροχή ασφάλειας ή εγγύησης και άλλες συναφείς αμοιβές

Περιπτώσιολογική μελέτη	Αποζημίωση μαρτύρων		Ασφάλεια ή εγγύηση
	Παρέχεται αποζημίωση στους μάρτυρες;	Κόστος	Υπάρχει σχετική πρόβλεψη; Πότε και πώς εφαρμόζεται;
Περίπτωση Α	Οι μάρτυρες δικαιούνται να λάβουν αποζημίωση από τον διάδικο που τους προτείνει, για τη ζημία που υφίστανται λόγω της παρουσίας τους στο δικαστήριο (άρθρο 375.1 ΚΠολΔικ).		Δεν προβλέπεται προκαταβολή.
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Έξοδα νομικής συνδρομής και άλλου είδους επιστροφή εξόδων

Περιπτώσιολογική μελέτη	Νομική συνδρομή		Επιστροφή εξόδων
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις χορηγείται;	Σε ποιες περιπτώσεις καλύπτονται όλα τα έξοδα;	Προϋποθέσεις
Περίπτωση Α	Σε όσους αποδεδειγμένα δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να προσφύγουν στο δικαστήριο (δικηγόρος και αντίκλητος (Procurador), μεταξύ άλλων).		Για να γίνει δεκτό ότι ένα φυσικό πρόσωπο δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα, πρέπει να αποδείξει ότι το σύνολο των ετήσιων οικογενειακών εσόδων του δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του «δημόσιου δείκτη εισοδημάτων πολλαπλού σκοπού» ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
			Θα πρέπει να τηρήσει τη συμφωνία που έκανε με τον δικηγόρο του, εάν έκανε συμφωνία. Γενικά, σημαντικό μέρος ή το σύνολο της αμοιβής του δικηγόρου, εφόσον δεν υπερβαίνει το ένα τρίτο της αξίας της διαφοράς, όπως και η αμοιβή και οι προκαταβολές στον αντίκλητο (Procurador), οι αμοιβές εμπειρογνώμωνων (ανάλογα με την περίπτωση) μπορούν να επιστραφούν μέσω του καθορισμού των δικαστικών εξόδων.
			Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.

Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.			
-------------	--------------------------------------	--	--	--

Έξοδα μετάφρασης και διερμηνείας

Περιπτώσιολογική μελέτη	Μετάφραση		Διερμηνεία	
	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;	Πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις είναι αναγκαία;	Ποιο είναι το κατά προσέγγιση κόστος;
Περίπτωση Α	Εάν υποβληθούν έγγραφα τα οποία δεν είναι καταρτισμένα στην επίσημη ισπανική γλώσσα (ή ενδεχομένως στη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας στην οποία διεξάγεται η δίκη), τα έγγραφα συνοδεύονται από τη μετάφρασή τους. Η μετάφραση μπορεί να γίνει από ιδιώτη μεταφραστή. Στην περίπτωση αυτή, εάν ένας από τους διαδίκους την προσβάλλει, με το επιχείρημα ότι δεν είναι πιστή και ακριβής και αιτιολογώντας τη διαφωνία του, ο γραμματέας του δικαστηρίου διατάσσει, σε σχέση με το μέρος του εγγράφου για το οποίο υπάρχει διαφωνία στη μετάφραση, την επίσημη μετάφρασή του, τα έξοδα της οποίας βαρύνουν εκείνον που υπέβαλε τη μετάφραση. Εάν η επίσημη μετάφραση είναι ουσιαστικά ίδια με τη μετάφραση του ιδιώτη μεταφραστή, τα έξοδα της επίσημης μετάφρασης βαρύνουν εκείνον που προσέβαλε τη μετάφραση του ιδιώτη μεταφραστή.	Ποικίλλει.	Όταν πρόκειται να παρέμβει στη δίκη ένα πρόσωπο στο οποίο θα υποβληθούν ερωτήσεις, το οποίο θα καταθέσει ή στο οποίο θα γνωστοποιηθεί προσωπικά απόφαση, και το εν λόγω πρόσωπο δεν γνωρίζει την επίσημη ισπανική γλώσσα ή ενδεχομένως την επίσης επίσημη γλώσσα της αυτόνομης κοινότητας στην οποία διεξάγεται η διαδικασία, ορίζεται διερμηνέας οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο γνωρίζει τη σχετική γλώσσα, κατόπιν ορκωμοσίας ή υποσχέσεως πιστής διερμηνείας.	
Περίπτωση Β	Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.		Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση.	Είναι δύσκολο να καθοριστεί εκ των προτέρων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 08/11/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.